

UTDRAG UR RENNÄRINGSLAGEN:

93 § rennäringslagen:

När renar befinner sig inom ett betesområde där renskötsel är tillåten ska hund i trakten som inte används i renskötseln hållas i band eller instängd, om inte länsstyrelsen medger annat. Anträffas en hund medan den jagar eller på annat sätt ofredar ren inom ett område där renskötsel då är tillåten, får hunden, om den inte låter sig fångas, avlivas av den som äger eller vårdar ren.

94 § rennäringslagen:

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet »skrämmar eller på annat sätt ofredar renar som uppehåller sig på ett område där renskötsel då är tillåten» obehörigen driver bort renar från ett område där renskötsel då är tillåten eller hindrar renar från att beta på ett sådant område.

FAKTA OM RENEN

Renarna är hjorddjur som lever i flock i norra Sverige. Den art som finns i norra Skandinavien kallas tundra-ren. Det finns mellan 225 000 - 280 000 renar i Sverige. Renen är det enda hjordjuret där båda könen har horn. Sarven (tjuren) och vajan (kon) faller sina horn varje år. För att förflytta sig mellan de olika områdena använder renarna särskilda vandrings- och flyttleder som ofta är mycket gamla.

Varje ren har en ägare och varje renägare har sitt specifika märke. Märket består av olika snitt i olika kombinationer som skärs in i renens båda öron. Renmärket är personligt och följer oftast släktens märken.

Alla bilder i denna broschyr är tagna av Stina Blind.

STEKENJOKK - ETT RENBETESLAND

VILHELMINA SÖDRA SAMEBY

VILHELMINA
KOMMUN
VUALTJEREN TJÆLTE

TRAFIKVERKET

WWW.VISITVILHELMINA.COM

VÄLKOMMEN TILL STEKENJOKK!

En av Vildmarksvägens absolut vackraste platser med vidsträckta vyer, vilda forsar och inbjudande fjäll. Denna miljö är speciell, och kräver därför lite extra omtanke. Därför ger denna broschyr lite vägledning om hur du kan värna om naturen och få en fin besöksupplevelse på Stekenjokk utan att orsaka störningar.

Stekenjokk är ett samiskt kulturlandskap och renskötselområde där två samebyar är aktiva. På Västerbottens sida av länsgränsen verkar Vilhelmina södra sameby och på Jämtlandssidan Voernese sameby. Det innebär att tusentals renar vistas i området från slutet av april till slutet av oktober. Renen, årstiderna och vädret styr renskötselarbetets gång.

Om du möter en ren, njut av naturupplevelsen och ta det lugnt. Sätt dig ner och betrakta tyst tills renarna passerat. Det är särskilt viktigt att vara extra försiktig under våren och början av sommaren då renkalvarna är små och nyfödda. Om vajan (renhonan) blir skrämmd kan hon springa ifrån sin kalv, vilket gör att kalven blir extra sårbar för naturens utmaningar och ett lättare byte för rovdjur.

Där det blir bart först vistas renarna helst, och samlas mycket folk på dessa platser kan det ha svåra konsekvenser för kalvarna som kommer ifrån sina mammor.

Sträckan mellan Saxån och parkeringen på Stekenjokksplatån är ett exempel på ett sådant känsligt ställe. Kör därför vidare till anvisad plats för parkering och njut istället av utsikten därifrån.

Över hela Stekenjokk kan tillfälliga förbud råda kring var man får stanna och parkera. Länsstyrelsens förbud syftar till att trafiken ska flyta bättre och att flyttande och kalvande renar ska få lugn och ro. Delar av Stekenjokk omfattas av ett fågelskyddsområde och även här råder tillfälligt parkeringsförbud under häckningsperioden. Därför är det viktigt att före sitt besök ta reda på vad som gäller, och detta gör du genom att besöka hemsidan för länsstyrelserna Jämtland eller Västerbotten. I Jämtlands län heter Vildmarksvägen väg 824 och i Västerbottens län väg 1067.

Olika tider på Stekenjokk

Renarna vistas främst på Stekenjokk från maj till oktober. Under slutet av april och början på maj anländer tusentals renar från vinterbetet som sträcker sig ned mot kustområdet. Vajorna är högdräktiga och återvänder tillbaka till den plats där de själva är födda för att kalva. Ett nytt renskötselår tar därmed sin början.

Under maj när kalvarna föds får renarna gå i lugn och ro, tills kalvarna vuxit på sig lite. Under slutet av juni har kalvarna blivit tillräckligt stora för att kunna samlas till kalvmärkning.

För att samla renarna använder renskötarna sig av fyrhjulingar, motorcyklar, hundar och ibland även helikopter och stor erfarenhet och kunskap ligger bakom arbetet. Här märker renägarna sina egna kalvar genom personliga snitt i örat för att de ska kunna kännas igen både i hage och på långt håll ute i naturen. Kalvmärkningen sker i stora hagar, och då renen är ett arktiskt djur som inte trivs i värme sker samlingar och märkningar ofta på kvällar och nätter under sommaren.

Det är en häftig syn när många renar samlas och springer runt, runt i en stor cirkel. Om du rör dig närheten av en hage, tänk då på att det är en arbetsplats där människor utför sitt arbete. Tänk också på att om du vill fotografera är det viktigt att fråga de som syns på bild om de vill vara

med. Som förbipasserande får man ställa sig frågan "Är det verkligen okej att fota i alla lägen?".

Kalvmärkningen pågår fram till slutet av juli, sedan strövar renarna fritt och betar i lugn och ro under augusti, för att sedan återigen samlas för slakt i början av september.

Hamnar du i närheten av en samling så kan du tillämpa samma förhållningssätt som om du bara ser ett fåtal renar ute på fjället, det vill säga ta det lugnt och slå dig ner för att betrakta. Om stängsel är uppsatt, välj i första hand en annan rutt utanför stängslat område för att undvika att störa eller ta dig in utan att riskera att öppna upp så att renar ta sig ut.

Hur du rör dig

Var uppmärksam på omgivningen. Förutom aktsamhet gentemot renskötseln finns andra djurarter och växter som är viktiga att värna om. Dessutom finns flera fornlämningar och andra historiska platser i området.

Dessa platser kan du lokalisera genom att söka på Västerbottens naturkarta på länsstyrelsen Västerbottens hemsida eller ladda hem appen Västerbottens naturkarta i din smartphone. Där kan du även se var renhagarna i området ligger.

Skräpet

Vi vill att Stekenjokk ska få fortsätta vara den vackra natur den är idag. Därför är det viktigt för oss som besöker platsen att inte lämna något kvar efter oss. Skräp hör inte hemma någonstans i naturen och ska därför slängas på anvisade platser. Detta kan innebära att du får ta med dig skräpet en bit på färden.

Detsamma gäller toalettbesök. Finns inga tillfälligt uppställda toaletter och du behöver uträtta

dina behov i naturen kan du gräva en grop, minst 100 meter bort från lägerplats eller vandringsled.

Efteråt gräver du ner, eldar upp eller tar med toalettpappret hem så att det inte ligger kvar och skräpar. Tänk på att när du lämnar naturen så ska det inte synas att du varit där.

Hunden

Stekenjokk är en vacker plats för att få sträcka på benen och låta din hund komma ut en stund. Men tänk på att plocka upp efter din hund, och att alltid hålla den kopplad oavsett tid på året då det är lag på det inom renbetesområden. Även om du litar på din hund så är det viktigt att inte göra det fullt ut, och aldrig ta för givet hur din hund reagerar när den ser en ren eller ett annat vilt djur.

Vill du veta hur du kan undvika att störa renskötseln?

Kontakta samebyn i det område du planerar att besöka. Du hittar aktuella kontaktuppgifter på www.sametinget.se/samebyar

En sameby är inte en by utan ett geografiskt område där renskötsel bedrivs. Samebyn är organiserad som en ekonomisk och administrativ sammanslutning med en egen styrelse. I Sverige finns 51 samebyar från Karesuando i norr till Idre i söder.

Vill du lära dig mer om samisk kultur och renskötsel? Läs mer på samer.se och sametinget.se.

